

Legendes noves de un lloc antic

Carmelita Zedda

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**

Rengraciaments

L'Obra Cultural de l'Alguer reengracia l'Escola de Alguerés Pasqual Scanu per la revisió ortogràfica dels textos.

Aquest treball ha beneficiat de un ajut econòmic de la Delegació de l'Alguer de l'IEC finalitzat a la *digitalització i difusió en línia* dels materials creats.

Carmelita Zedda

Legendes noves de un lloc antic

Durant l'any escolàstic 2019/2020, la classe 3a A, composta de vint-i-cinc alumnes, ha treballat a la realització de tres llegendes que contenen la naixita de la ciutat de l'Alguer, de l'ísola de la Magdaleneta i de la cúpula de Sant Miquel. Lo treball, començat en presència i continuat a distància, és estat físicament escrit de mi, amb la guia indispensable dels minyons, que han enriquit les narracions amb fantasia i amb disinyes excepcionals.

Carmelita Zedda

Classe III A -2019/2020

Baduena Federico
Canu Andrea
Cau Noemi
Coni Andreetto Edoardo
Contini Ariel
Doppio Angelo
Foddanu Anita
Fonnesu Beatrice
Idili Francesco Giuseppe
Loriga Alessandro
Marras Cristian
O'Neill Jaden Eamon
Onorati Irene
Onorati Marta
Orfino Filippo Antonio
Pierangeli Carlotta
Pintus Rebecca
Scarpato Gabriele Sebastiano
Schintu Claudia Maria
Sechi Federico
Serra Filippo
Soggiu Lara
Tiloca Zoe
Urgias Rebecca
Zireddu Alice

La mestra Carmelita Zedda mos presenta un treball ple de elements de valor.

És refinat, perquè nos fa veure en manera excel·lent qui cosa poden fer les criatures de l'escola quan són ben estimulades en lo treball de cada dia.

Suscita passió i curiositat en les noves generacions, les quals, a través de una activitat de descoberta quasi lúdica, entren en contacte amb llegendes del nostre territori.

Permiti de començar un viatge ric de fantasia en terres «misterioses», en lo qual los minyons tenen la possibilitat de se posar en joc, i als quals és estada donada la responsabilitat de explorar ambients poc coneixuts, fent tresor de totes les experiències fetes.

Ajuda los petits exploradors a familiaritzar amb el món màgic i afascinant de les paraules de la nostra terra, paraules que en aquest treball tenen la força de l'escriptura i la dolçura de l'oralitat.

Combina en manera ideal la paraula en blanc i negre amb disinyos de mil colors. Aquesta estratègia permeti als petits autors de les il·lustracions de entrar en contacte directe amb els lectors, i a aquestos últims de accedir sense dificultat al clima evocatiu i ric de passió que ha caracteritzat la preparació del projecte.

Com a Obra Cultural de l'Alguer nos és vengut natural suportar en manera convencida un projecte que tenia totes aquestes característiques positives, i una mestra, Carmelita, que resixi a crear les condicions optimals per transmetir als alumnes la pròpia passió per la cultura, la història i la llengua de la nostra bella Alguer. Per això, vull acabar regraviant-la de tot cor, també per allò que ha fet en los anys passats i que continuarà a fer en lo temps futur. Lo nostre auguri és que aquesta experiència sigui contagiosa també per altres mestres. Sol així la nostra llengua continuarà a viure bella i rica com avui.

Pino Tilloca

President de l'Obra Cultural de l'Alguer

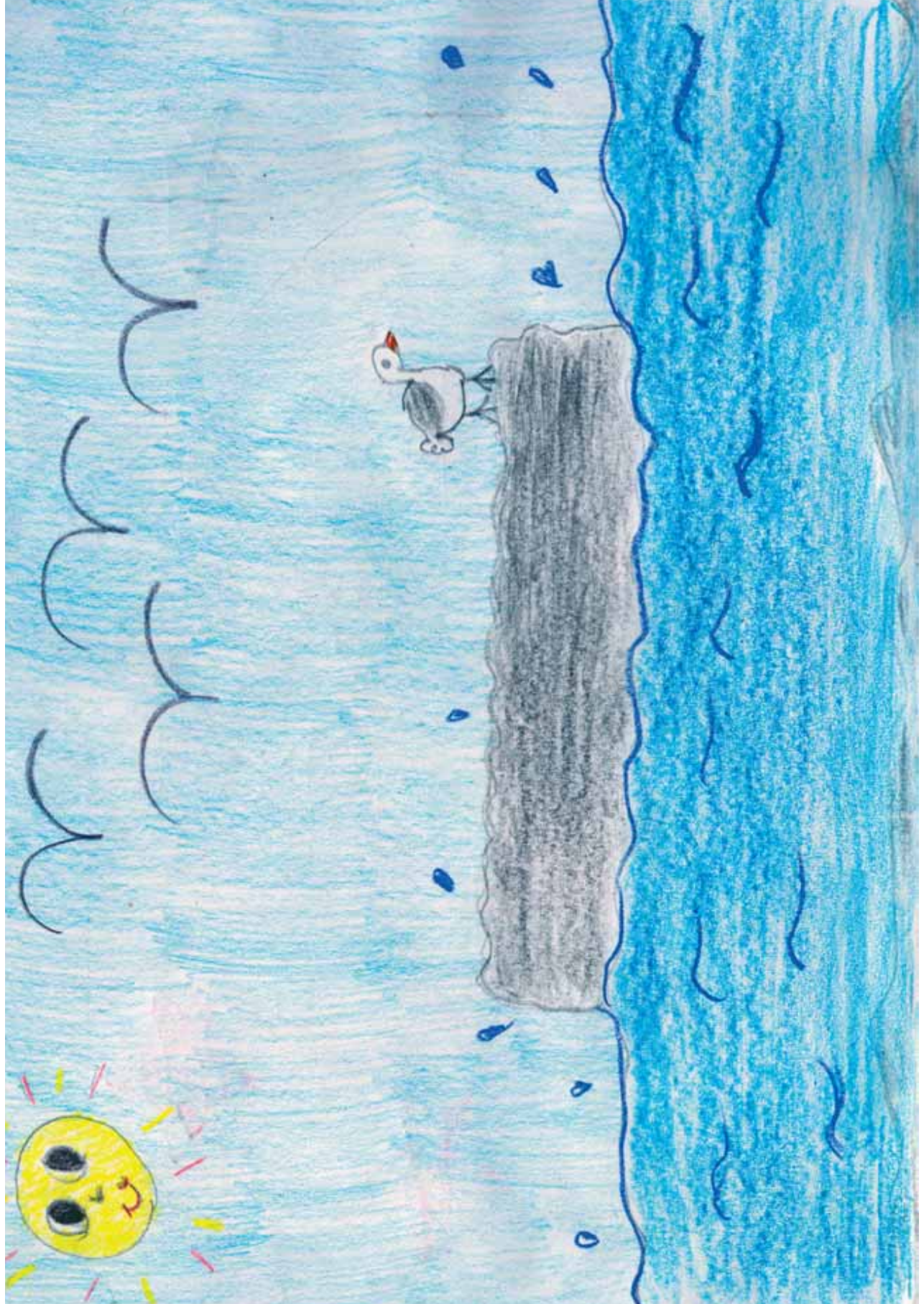
Marale

Nadabé

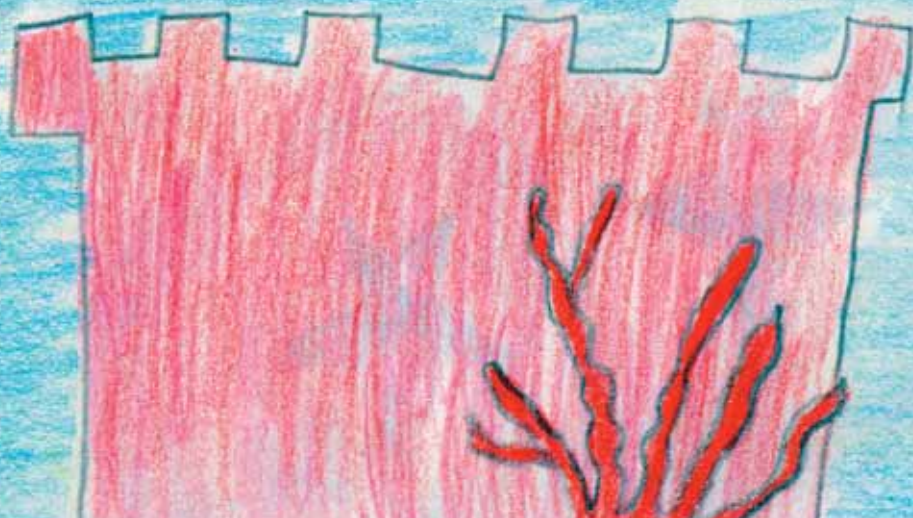
Benvençuts a l'Alguer

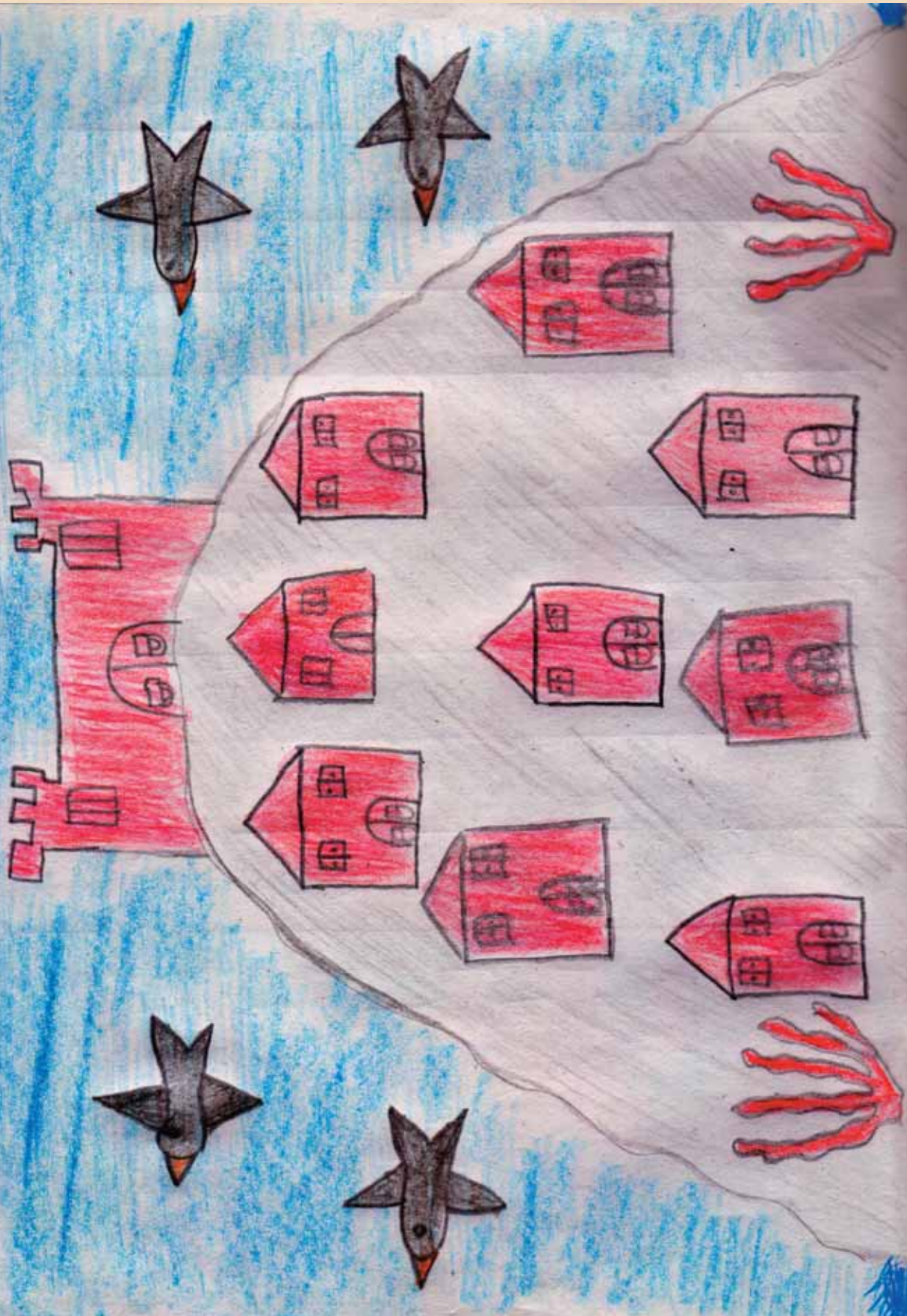

(enquadra aquest codi QR per escoltar
lo conte llegit de l'autora)

A la vora de la mar
on lo sol i el cel se basen
ja hi havia un gran escoll
no, què dic!, un bell castell
colorat de vermell
i un país sense igual
tot fet de corall,
tot fet de corall,
de la teula al reganal.

Hi viviva una princesa
mentovada per bellesa
que era estada del sou pare
destinada i després casada
a Neptú, un déu potent
fort i fins prepotent
que l'havia amb ell tancada
oltres a la Dragonara
en una gruta bella massa
pròpiu a sota, a Cap de Caça.

La minyona cada dia
a ell feva pregadoria
i en genoll li demanava
llibertat que ell negava
regalant-li cada cosa
i tractant-la com a rosa
convencit que aquell lloc
li agradessi almanco un poc.

DE NIT TA
PRANGARE

Ella, en canvi, sol somiava
de tornar en la sua casa
la sua gent i la sua mare
que l'havia sempre cercada
i abraçar aquell minyó
que era més de un companyó
que amb ella submossava
i en les ondes la basava.

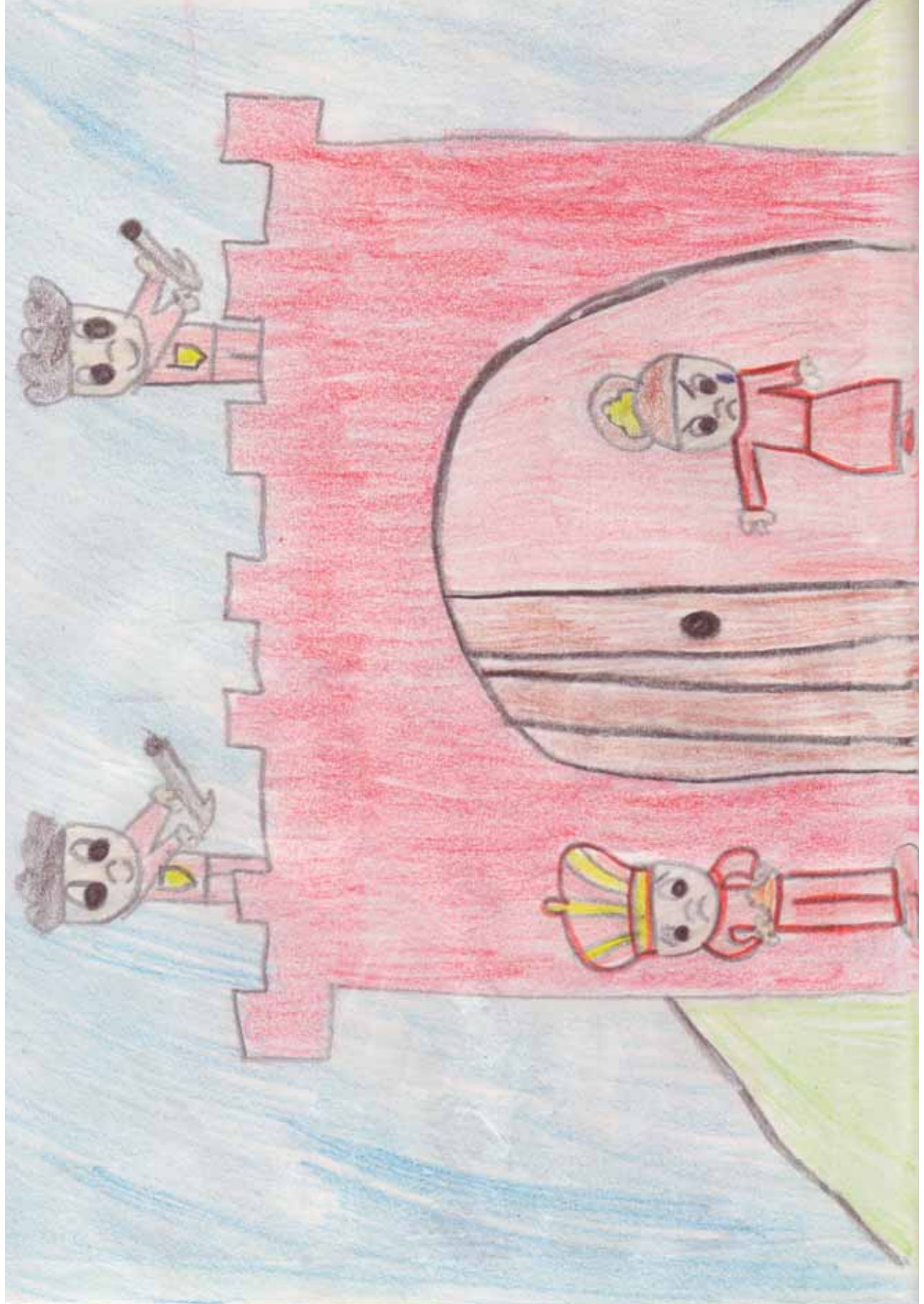

I així un dia amb gran fortuna
a la llumera de la lluna
mentres Neptú era dormit
la nostra bella ja ha fugit
a cavall de una donzella
vers la ciutat vermella
que teniu tots de saber
s'aquidrava **Nadabé**.

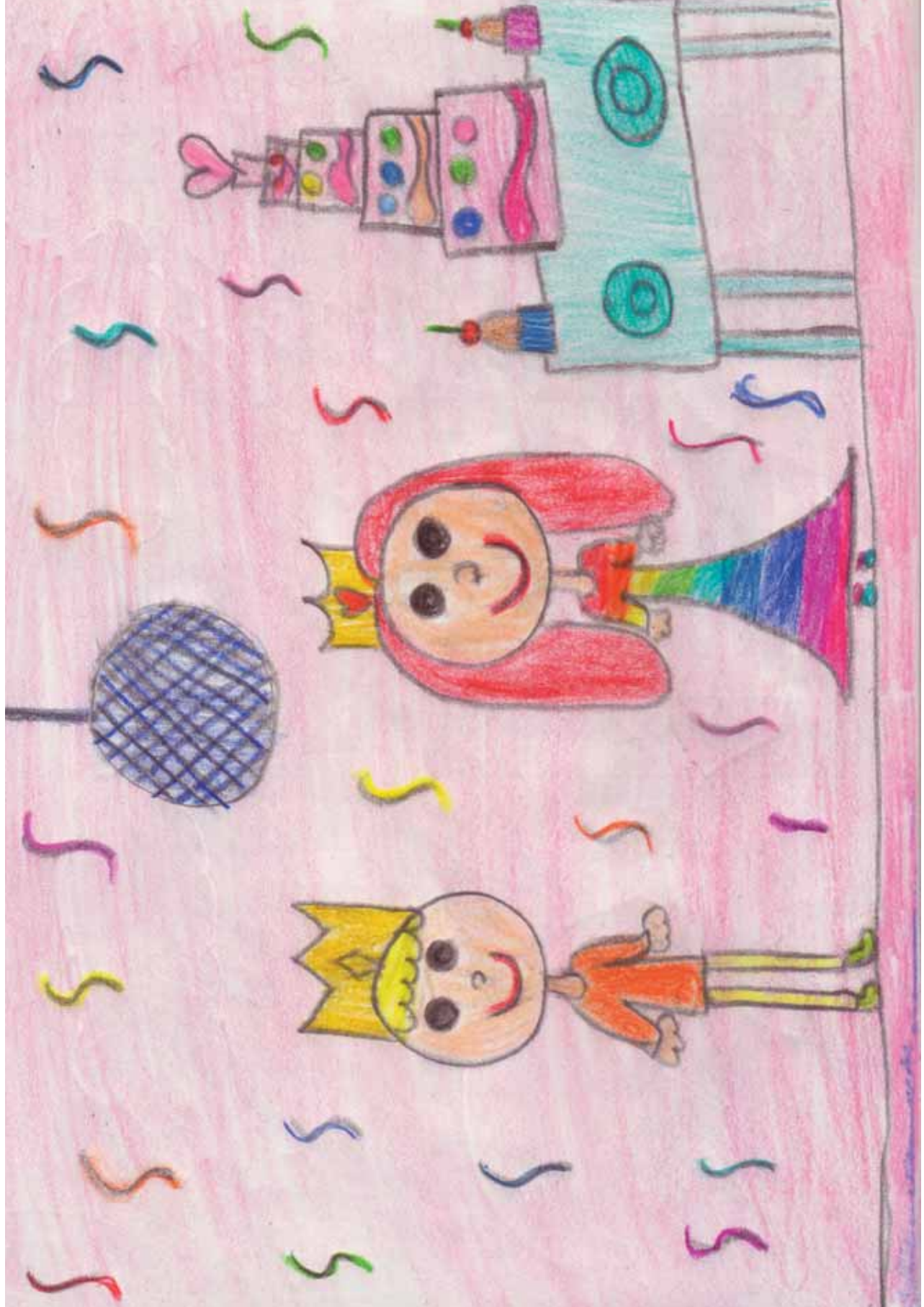

Nadabé ja l'aguardava
l'aguardava la sua mare
que de pressa havia catxat
lo marit desgraciat.

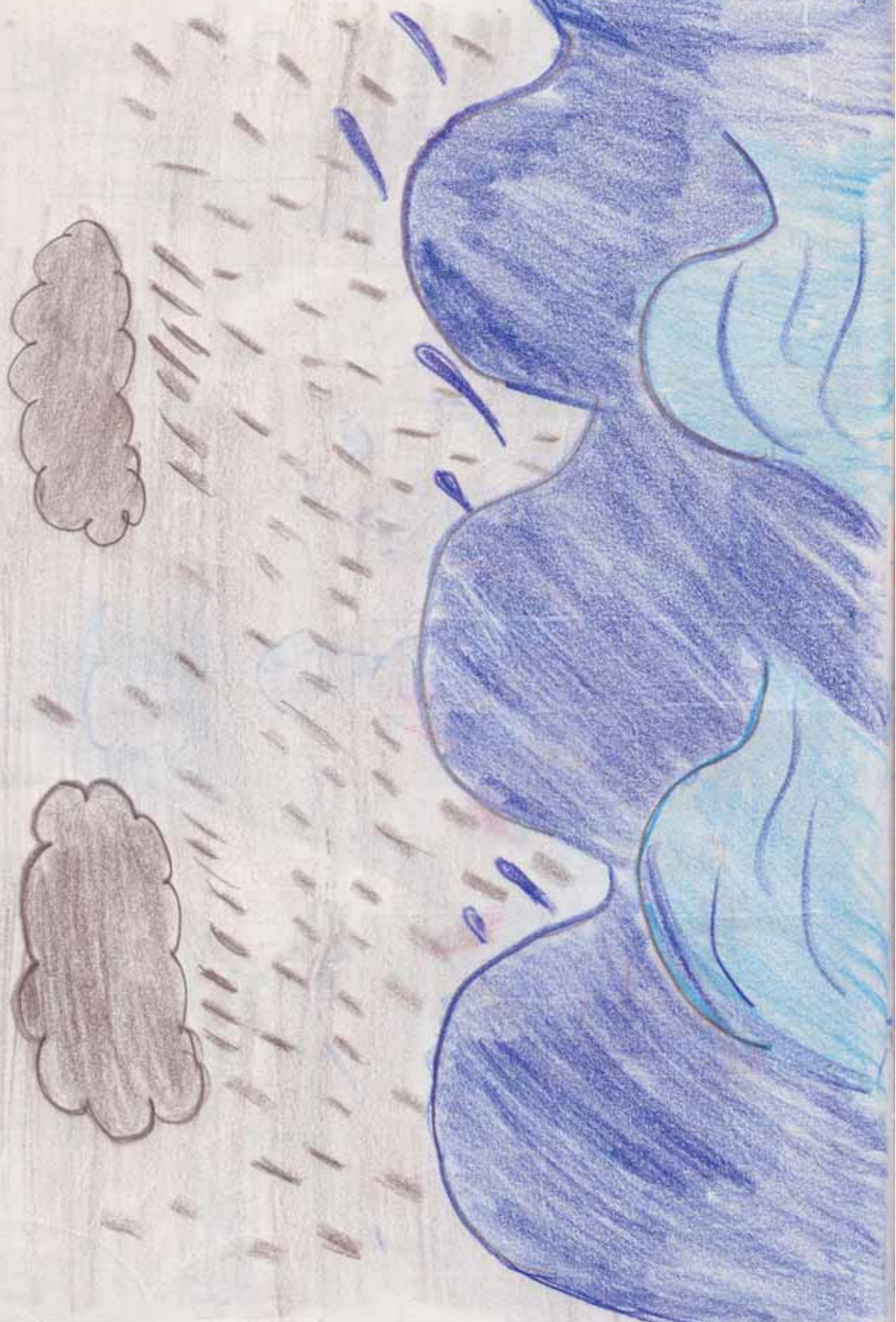

Festa gran hi és estada al castell
i al país tot vermell
quan a cavall de una donzella
és arribada Rosa Estrella
— Oi, qui festa! —
— Oi, qui alegria! —
Tots quants en companyia
en campanya i a la marina
on Rosa Estrella era reina.

Ma Neptú, després de poc
amb els ulls com a foc
s'és volgut vindicar
i la minyona castigar.
Ell, lo rei de la marina
fort i mal com la quinina
amb fúria i gran malesa
ha volgut posar fi
al país de la princesa.

Ha sumat un temporal
i amb força del maestral
ha destruït Nadabé
i la gent sua també.

Tota a fondo és Nadabé
lo castell vermell també
ma no la sua torreta
on ha fugit la minyoneta
i lo sou bell minyó
transformat en un andó
que volant és arribat
en un lloc reparat
on amb amor i llibertat
han refet la ciutat.

Ma Neptú enrabiāt i negre
com carbó, com la pega
ha avisat en poc temps
lo sou amic, lo déu dels vents
que bufant a tot eixida
per ne cancel·lar la vida
ha sumat herba marina
per tapar la sua reina
i la nova sua ciutat
que Nadatorna havia aquidrat.

Ma en arrés és reseixit
Nadatorna ha resistit
de bolig ben tapada
ma bella assai i gigiada.

Gigiada al punt tal
i apreciada assai també
que per aquella herba marina
l'avisem tots l'Alguer.

Le
gigant
Ashelt

Lo gegant Albert

(enquadra aquest codi QR per escoltar
lo conte llegit de l'autora)

A costat de l'Alguer
de les parts de Vilanova
viviva un gran gegant
amb el cap com un cove.

Teniva quatre filles
i una bella muller
més mala de la pívera
quan gita lo veré.

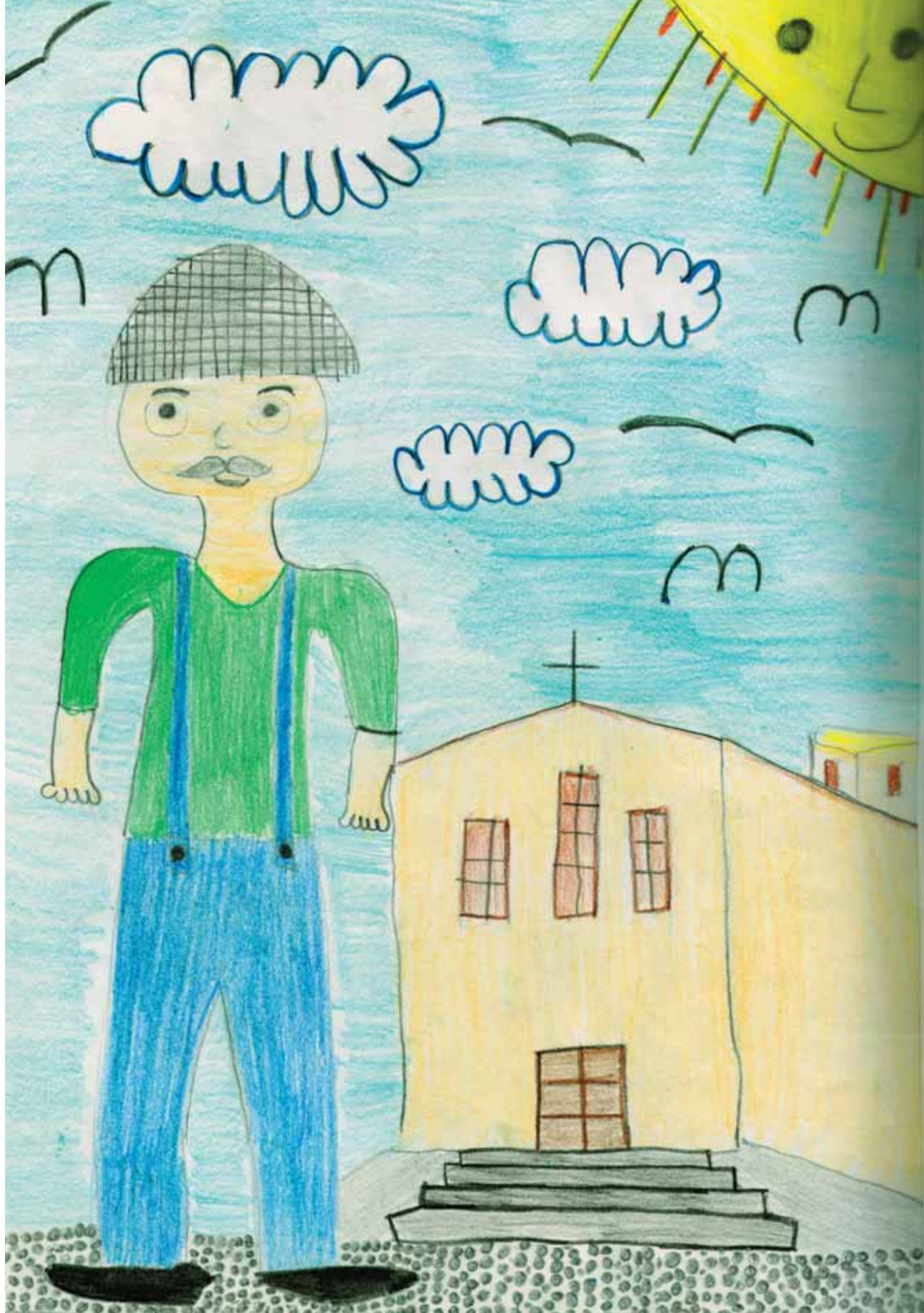

A mi
Osbelt no
m'agrava
mes. Es tot
aspirit.
De joia
taniva un
cap de
cabels!

Lo despreciava sempre
i sense caritat
dieva que era feu
i fins esquirigat
que tenia un cap gros
un cap de mesina
i que s'era pentida
de no s'estar fadrina.

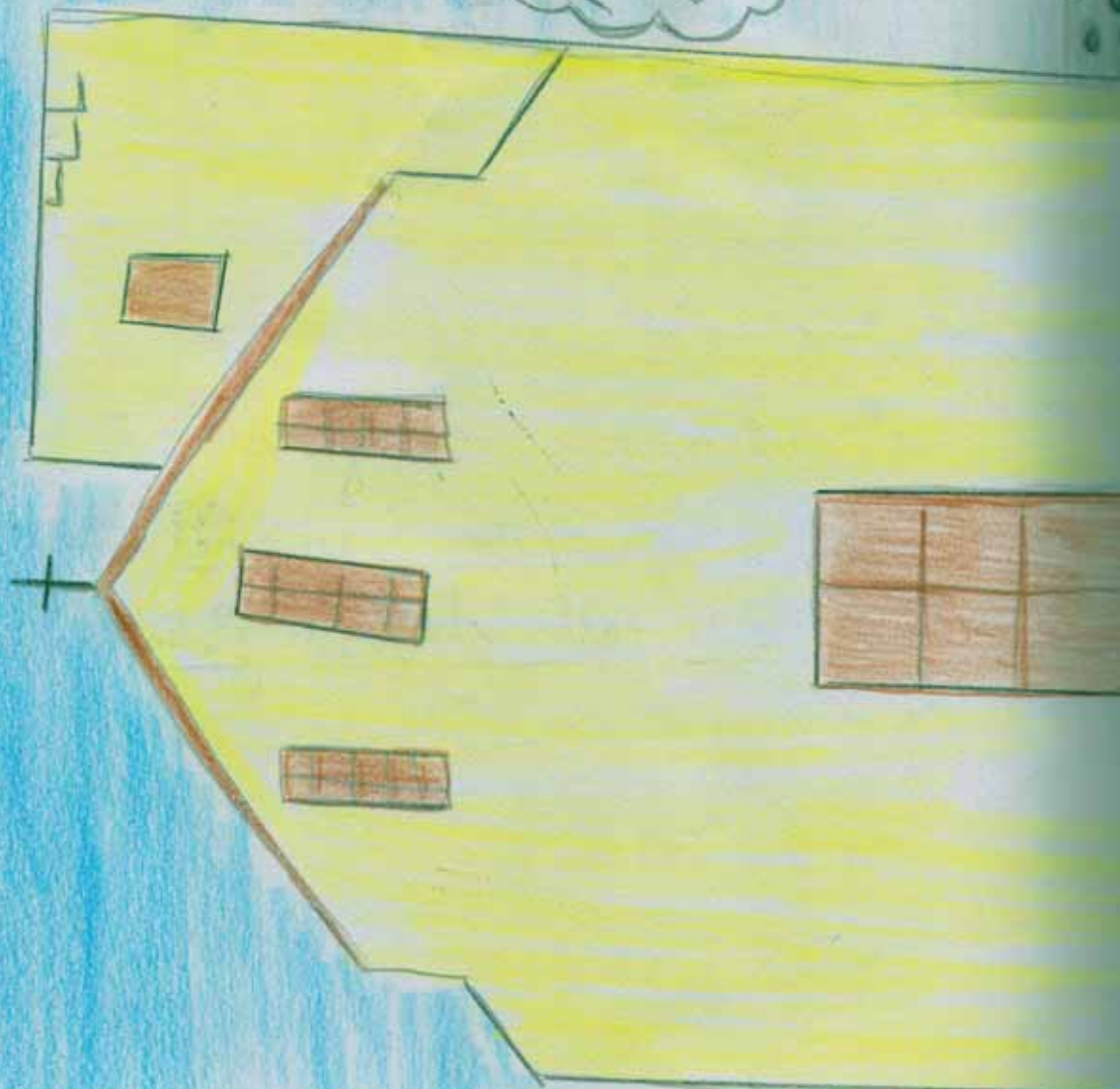
I així lo pobre Albert
tot retristat
on Josep lo fraïlarjo
un dia se n'era anat
per demanar-li un remedi
per aquell cap expilit
que no el feva apreciar
com a pare i ni marit.

Ninguna solució
xu Josep havia trobat
ma de gran bufó
un consell ja li havia dat
— Tu ves vers l'Alguer
a dins, a l'Alguer Vella
veuràs una bella cosa
una cosa massa bella
una espècie de boneto
que repara de estiu i de hivern
és part de la iglésia
del nostro Sant Miquel—.

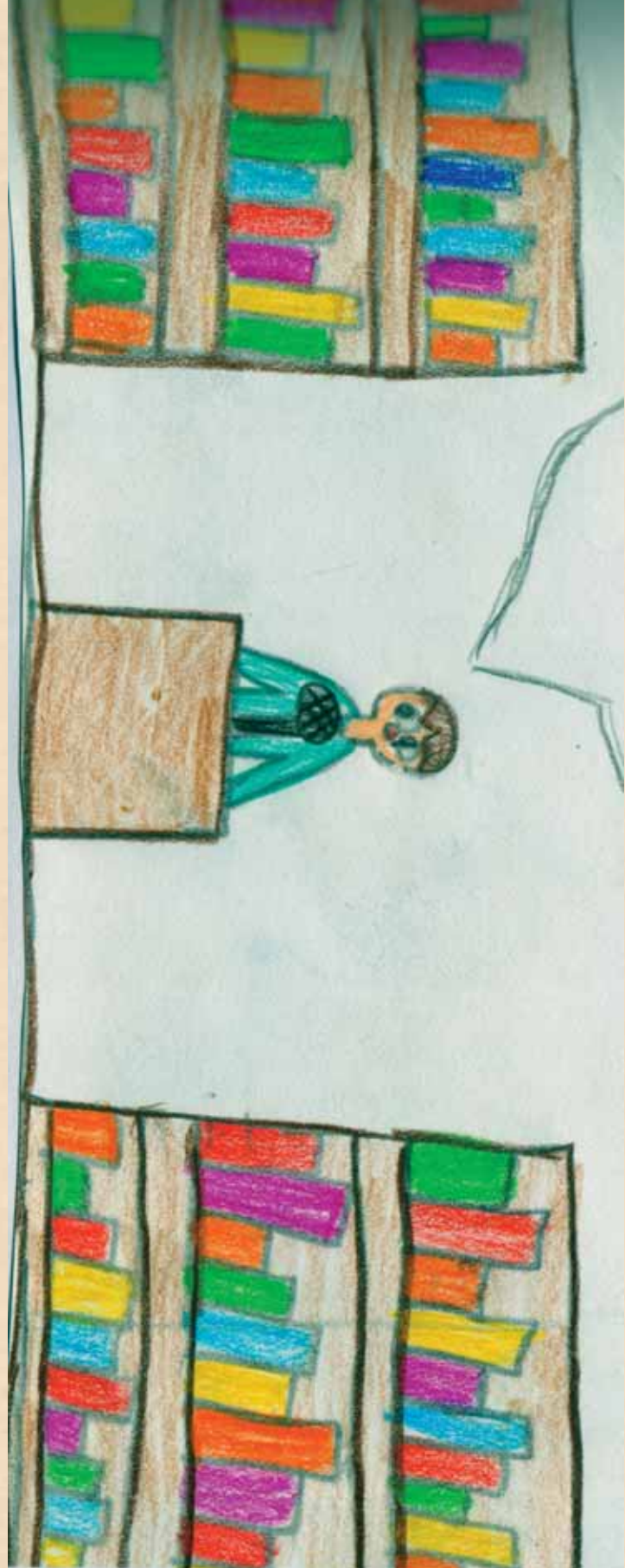

Kevin,
Kevin,

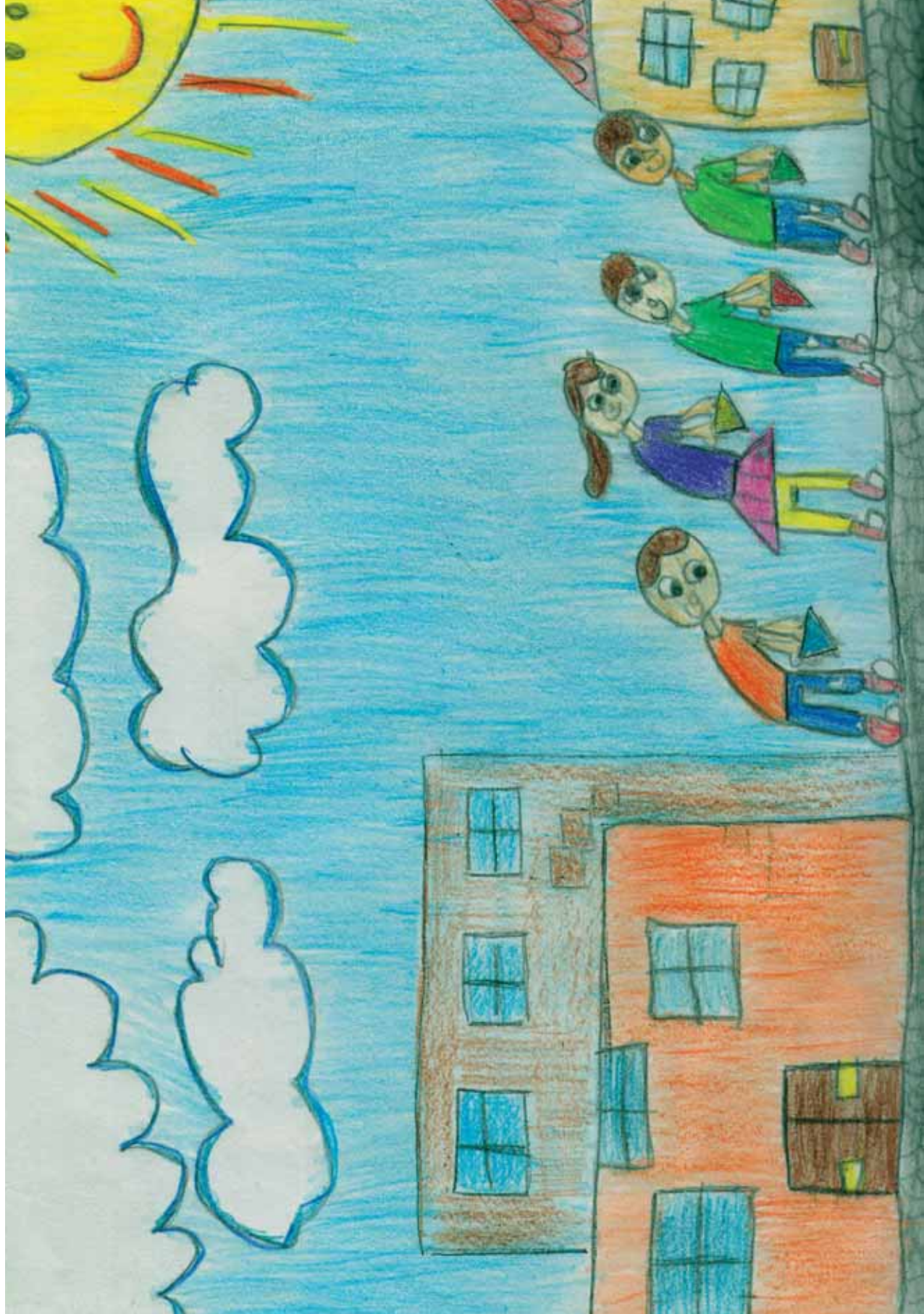

Albert lo gegant
content i enorgullit
és corrit a l'Alguer
quan encara era nit
i com un tros de maco
un maco deslligat
la cúpula content
s'ha pres i s'ha posat.

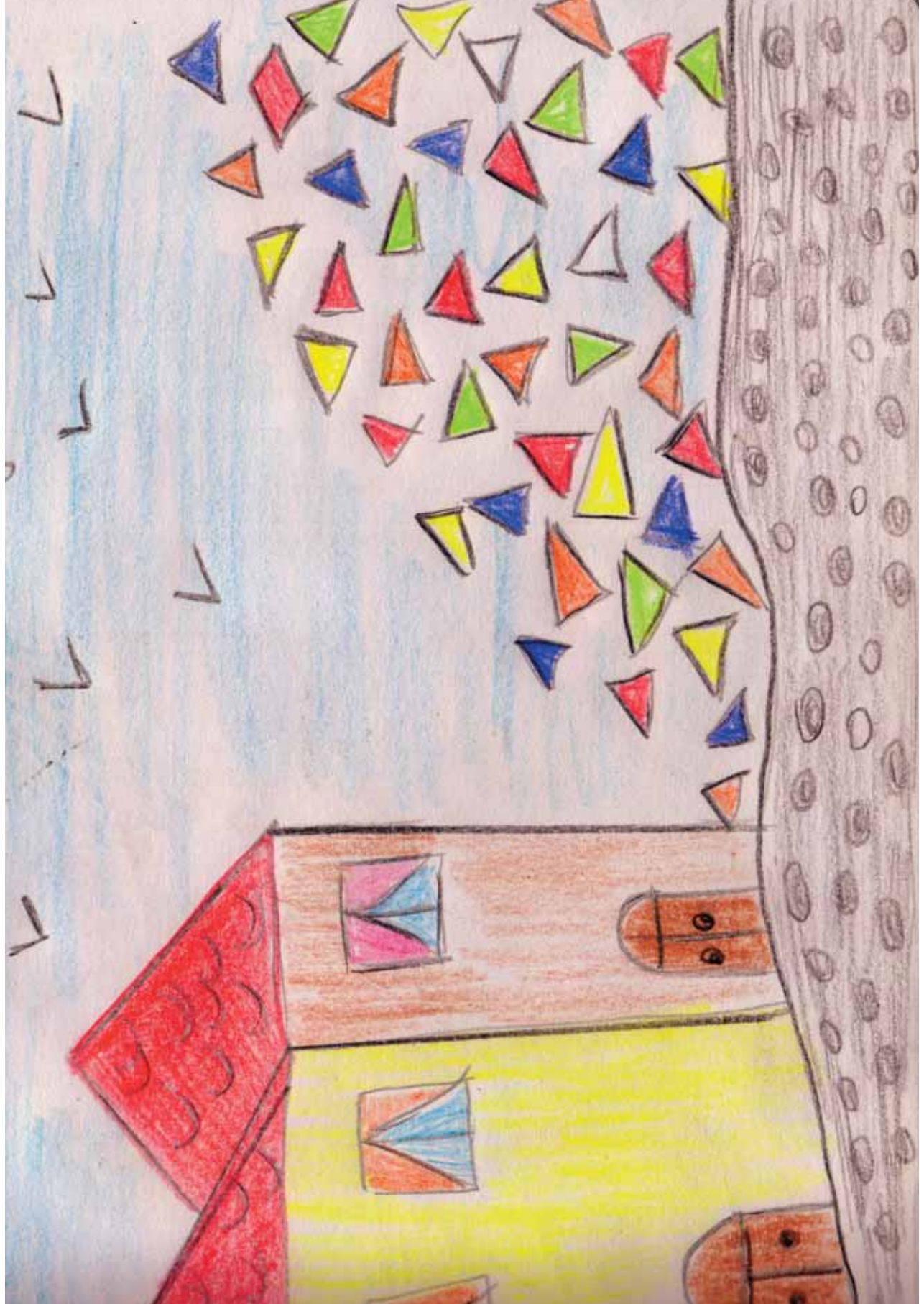
No vos dic lo maití
la gent de l'Alguer
ha començat a correr
tiquirriant pel carrer
cercava en cada lloc
aquell lladre desgraciat
que el pobre Sant Miquel
havia de nit despullat.

I són passats los dies
i també les estajons
mentres cercaven tots
—los grans i los minyons—
de trobar qui
sense respecte i devoció
havia fet una cosa tanta fea
i digna de presó.

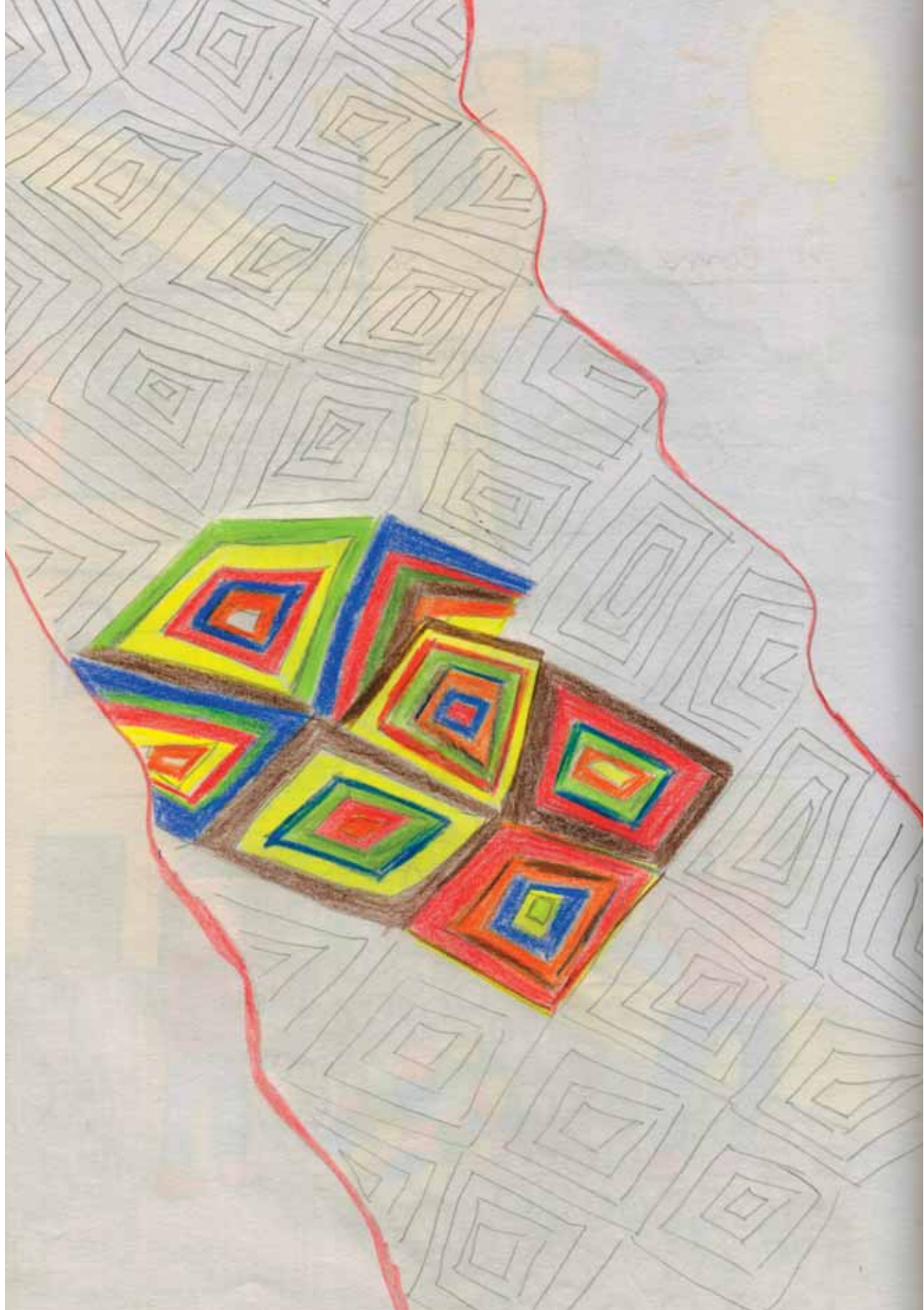
No se podiva creure
no passava aqueixa cosa
la situació era trista
al punt que xa Rosa
un bando ha fet en giro
a amigues i cosidores
de prendre agulla i fil
didals i estisores
per cosir un boneto
que poguessi ben tapar
la iglésia despullada
i fins lo sagrestà.

— I cada u que talli
del vestit o de la jaqueta
un bocí de roba gran
com una finestreta.
Serveix que tots en paris
mos donem quefer
per assetiar lo sant
duenyo de l'Alguer —.

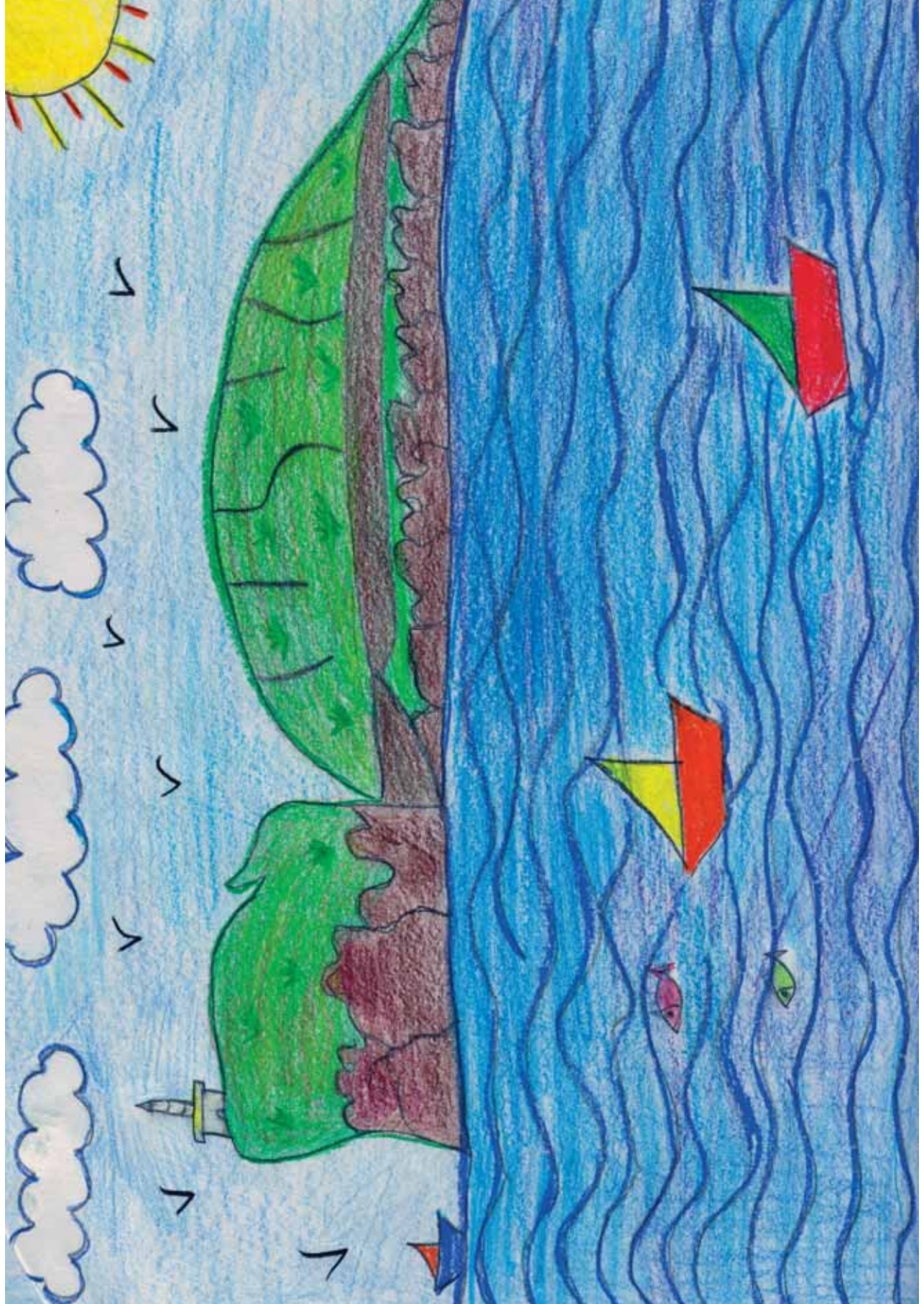
I com capita sempre
en cas de menester
la gent ja és corrida
de pressa pel carrer
cada u amb un tros de roba
bella i colorada
que del vestit més bo
n'era estada tallada.

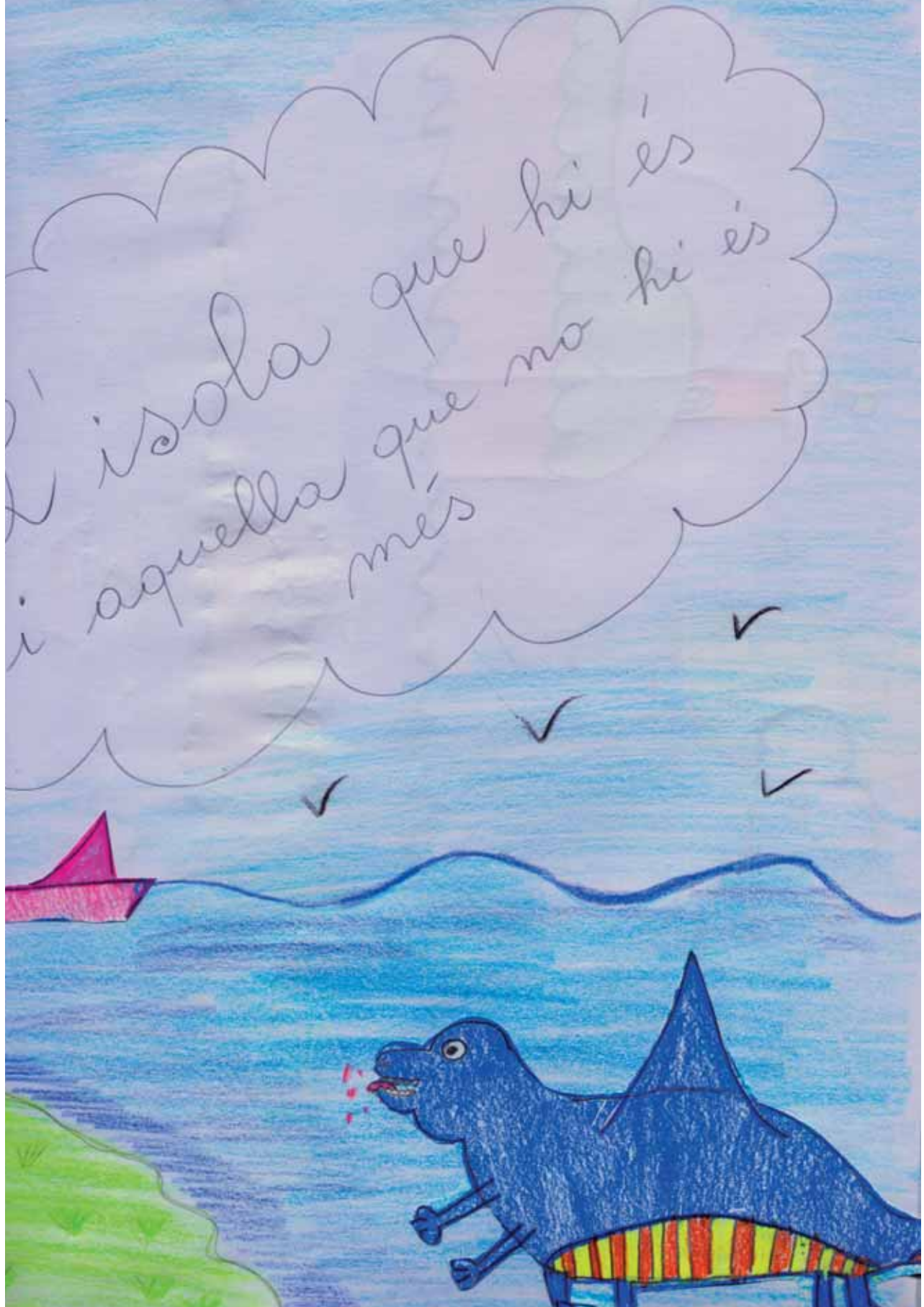
Les cosidores totes
cosint en giro i en plaça
han fet una coberta
una cosa bella massa
una espècie de tovalla
una nova tapadura
que una volta assetiada
és estada millor de una pintura
que lo sol, l'aigua, la sal
lo vent de maestral
han fet ben lluenta
més lluenta de un mirall.

La pau era tornada
a dins de la ciutat
que més se recordava
del lladre desgraciat
i mirant a boca oberta
lo fruit del treball
s'era rendida compte
que no tenia igual
i que lo que havia fet
posant-li amor i bé
era diventat per tots
lo símbol de l'Alguer.

I lo gegant Albert
que, en fondo, no era mal
ha volgut deixar, al món
d'ell, un bon senyal:
— Colgau-me llong llong
en mig de la marina
on lo vent bufa
i la mar ja s'escutina
i lego tancau los ulls
i quan los obrireu
tenguereu en fatxa un quadro
pintat del bon Déu —.

L'ísola que hi és i aquella que no hi és més

(enquadra aquest codi QR per escoltar
lo conte llegit de l'autora)

En fatxa de l'Alguer
nedant o amb barqueta
s'arriba lego lego
a la Magdaleneta
una ísola petita
amb un far per enlluminar
lo pescador que ve
lo pescador que va.

Ma en un temps ja passat
era un lloc esmajonat
populat de criatures
que com a confitures
s'enguliven lo mariner
i la barca sua també.
Eren dracs, monstros marins
que menjaven a bocins
qui per viure i per campar
ja passava d'en allà.

Lo més gran era Ninfern
ulls freds com a gel
braços llargs i cap gros
t'aguantava en un sol mos.

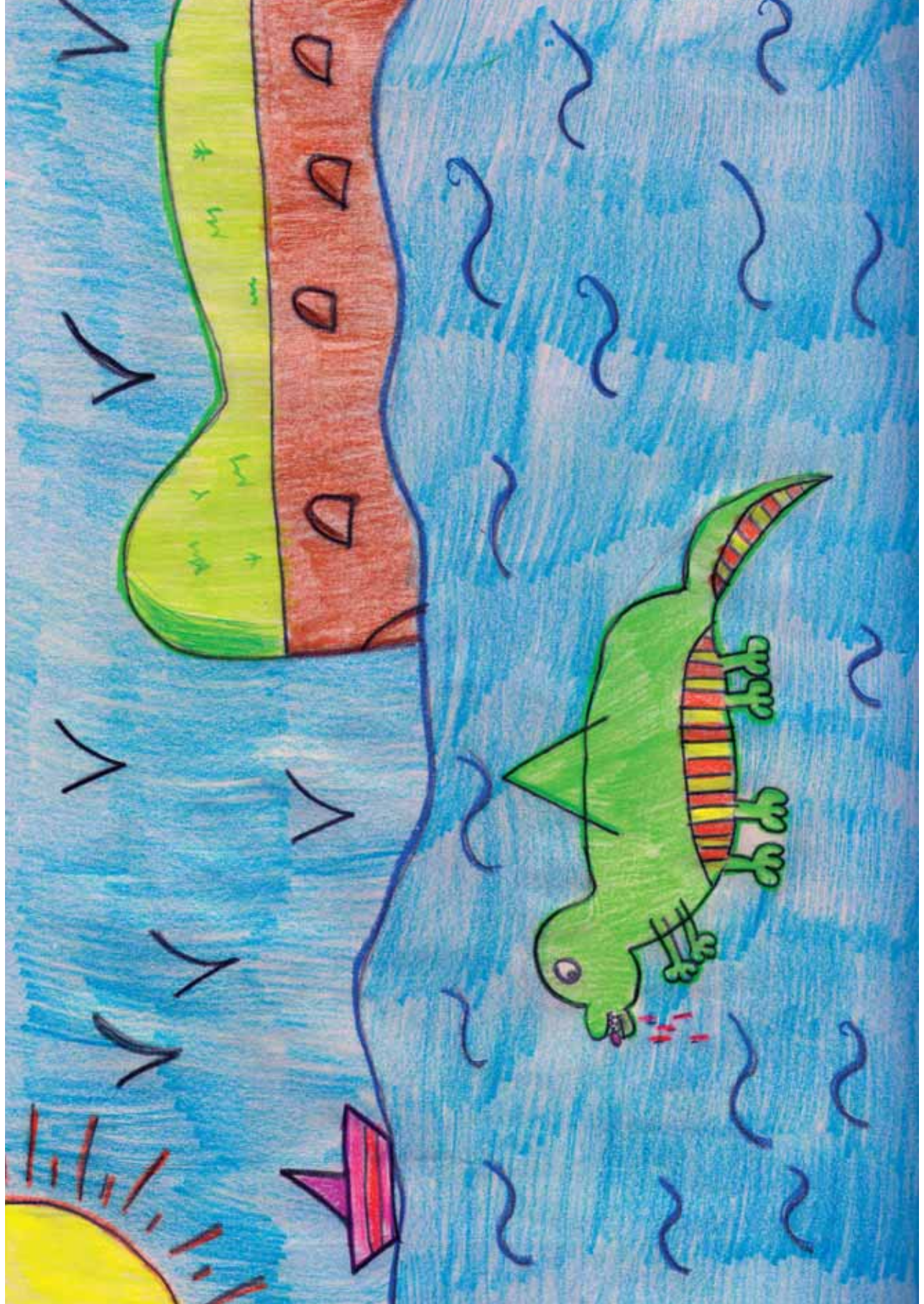
Remígiu, un drac vell
era topo i feu de pell
i amb la sua llengua rasposa
havia afondat Madrigosa
la barqueta de Salvador
que era un bell i bon minyó.

No parlem de la draguessa
tota groga, petita de peça
que amb el sou fiado fetent
arrostiva bé la gent.

Carabassa, un monstro verd
havia guerrat amb x'Albert
feu i mal com la quinina
n'havia pres de la banquina
un petit minyonet
que jugava amb un poalet.

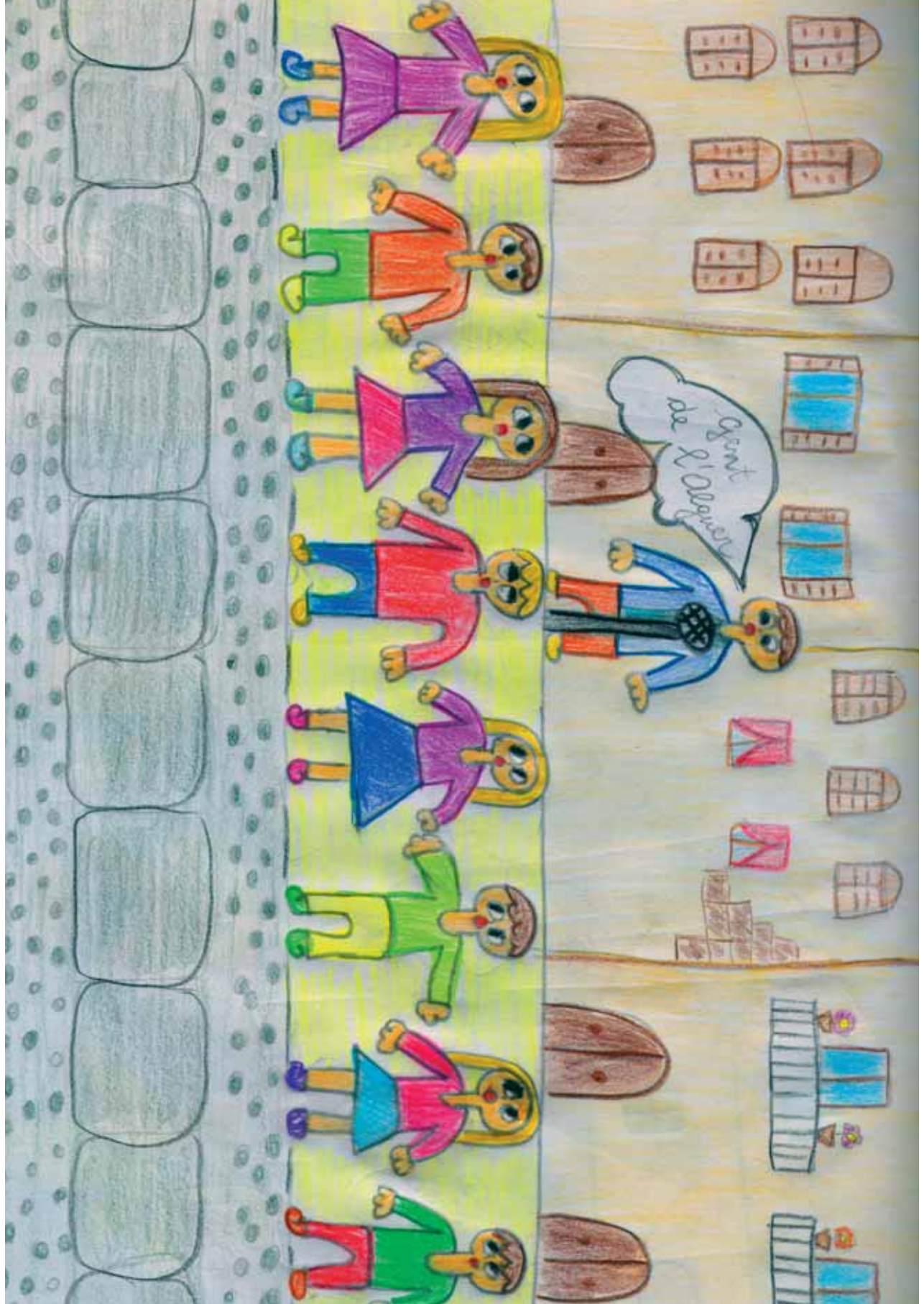
Un altro era Bica Dric
un drac alat amb un gran bic
que tot una davallada
matant feva una asarada.

La gent de l'Alguer
terroritzada i assuconada
se feva pel carrer
la creu i lo nom del Pare
moriva de la por
plorava nit i dia
pensant a aquells pobres
que havien perdut la vida.

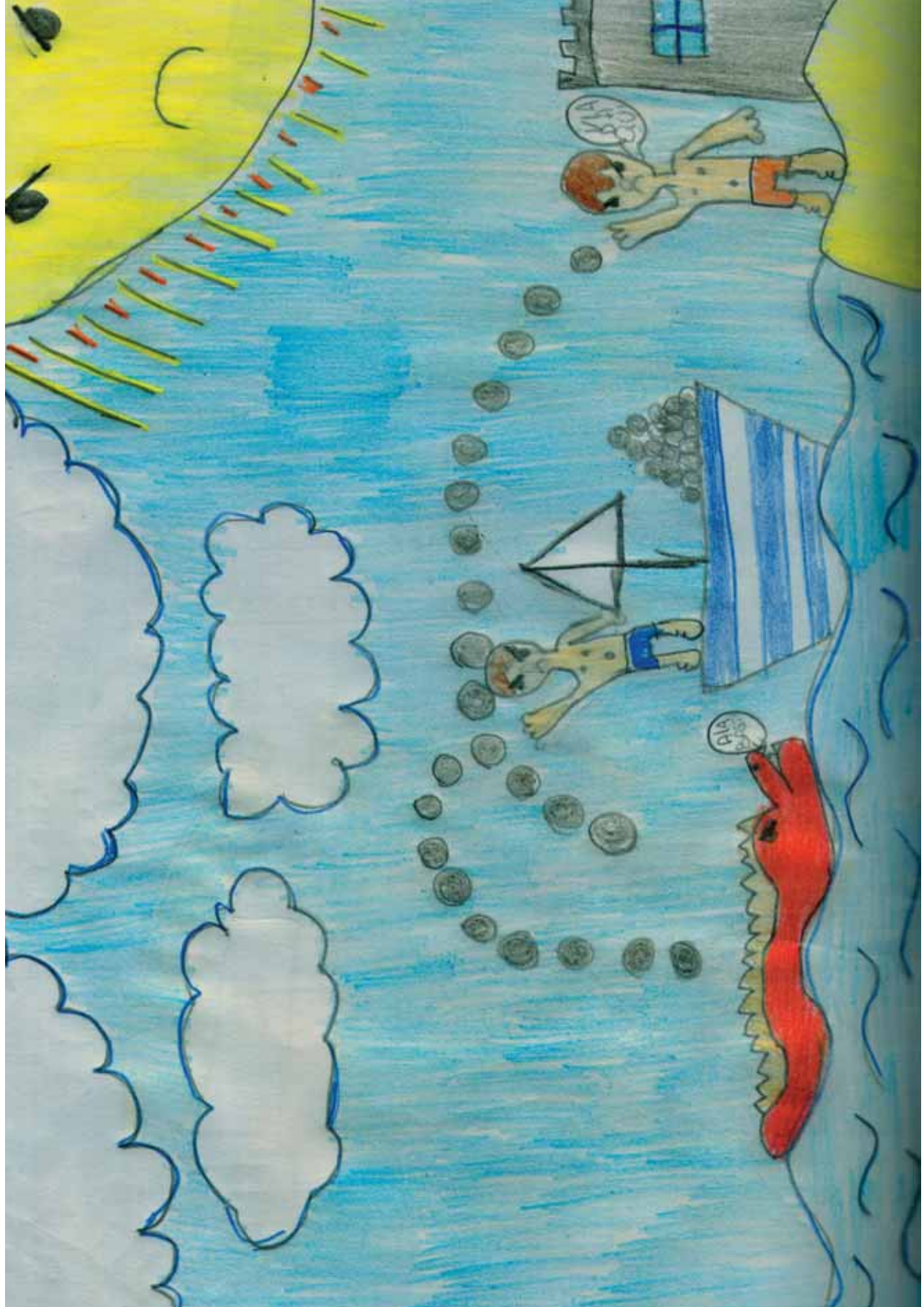
I així un home docto
assai intel·ligent
aquidra tots en plaça
aquidra la sua gent
per estudiar un pla
trobar la solució
en aquell desesper
en aquella gran dolor.

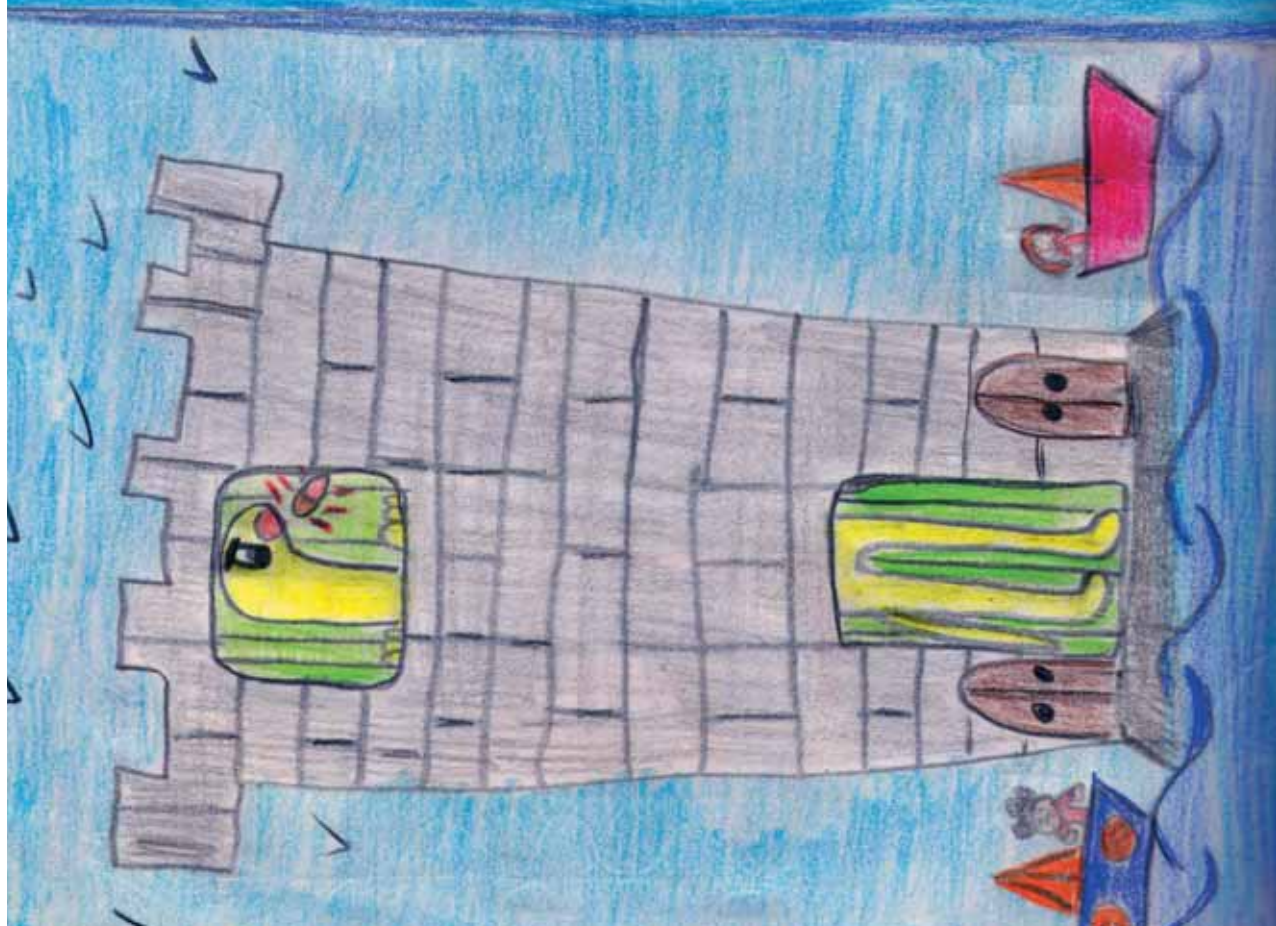
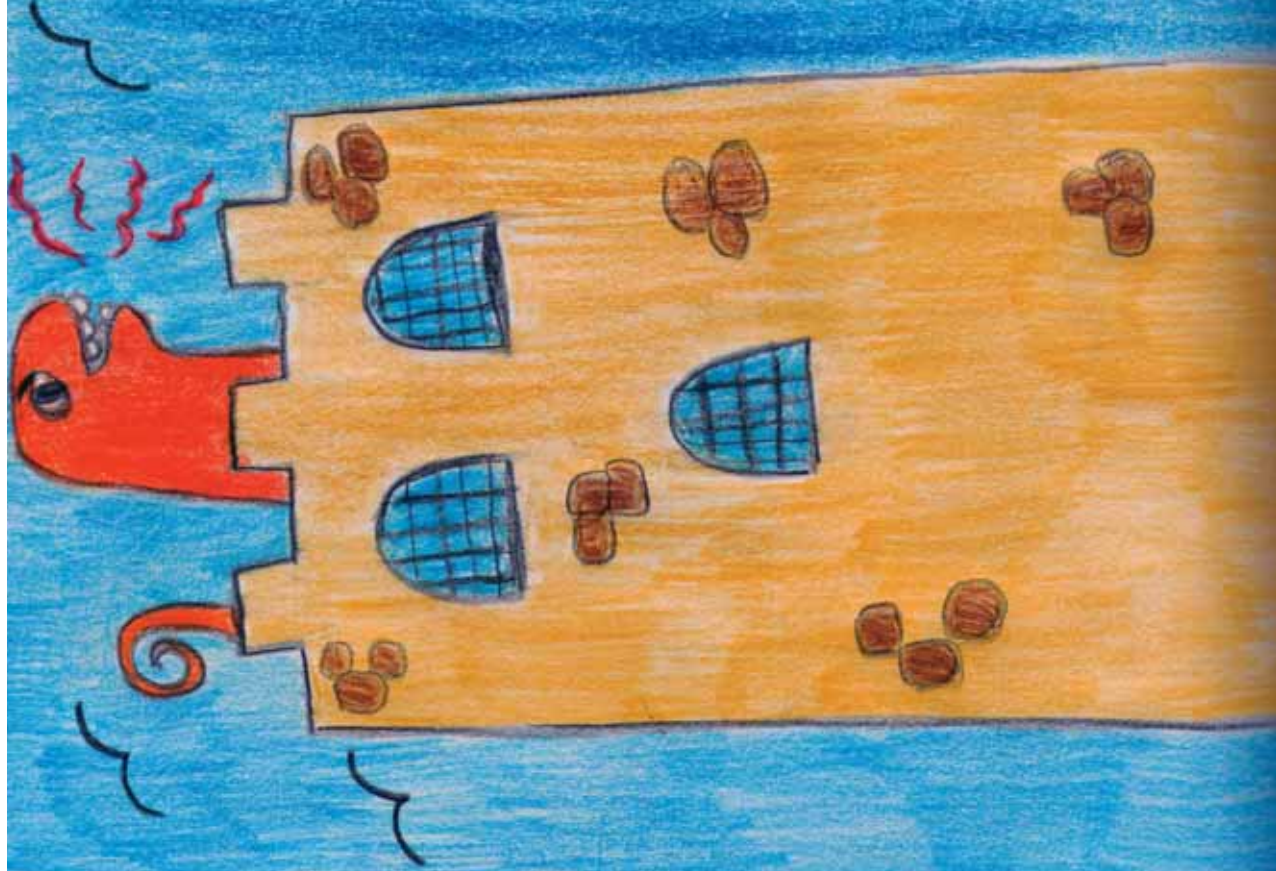
De pressa, pedra a pedra
se fan les presons
en mig de la ciutat
i a la vora dels escolls.
Són torres grans assai
altes i ben assentades
per tancar per sempre
les bèsties desgraciades.

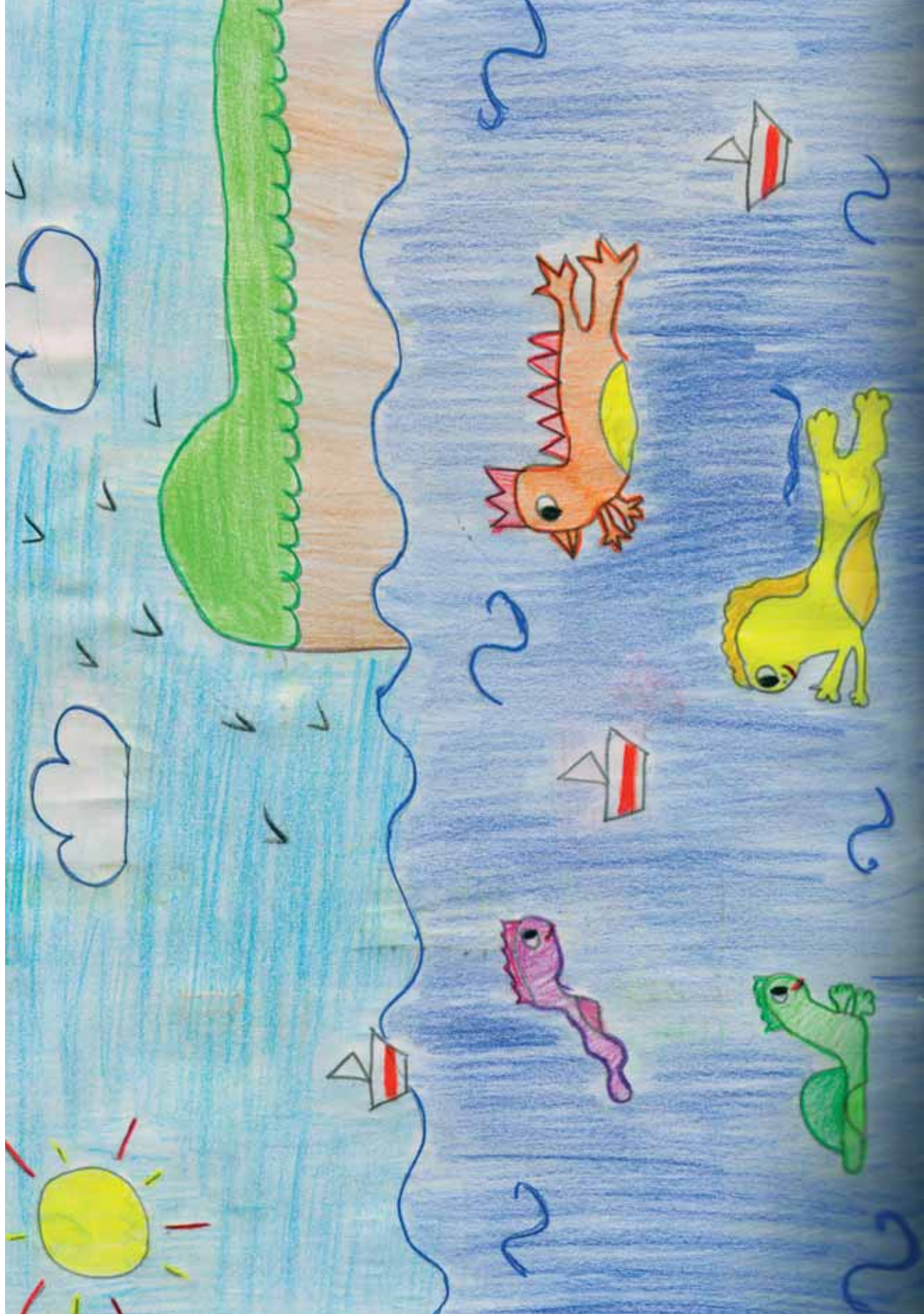
I lego tots en barca
a bordo de alanxetes
carregades arreu
de tombos i de ginquetes
per fer la guerra als monstros
per estontonar-los
per portar-los en terra
i ben empresonar-los.

La guerra és sempre guerra
hi ha morts i hi ha ferits
ma a fúria de guerrar
los dracs són vencits
posats en les redes
i ben estriginats
i una volta en terra
lligats i ben tancats.

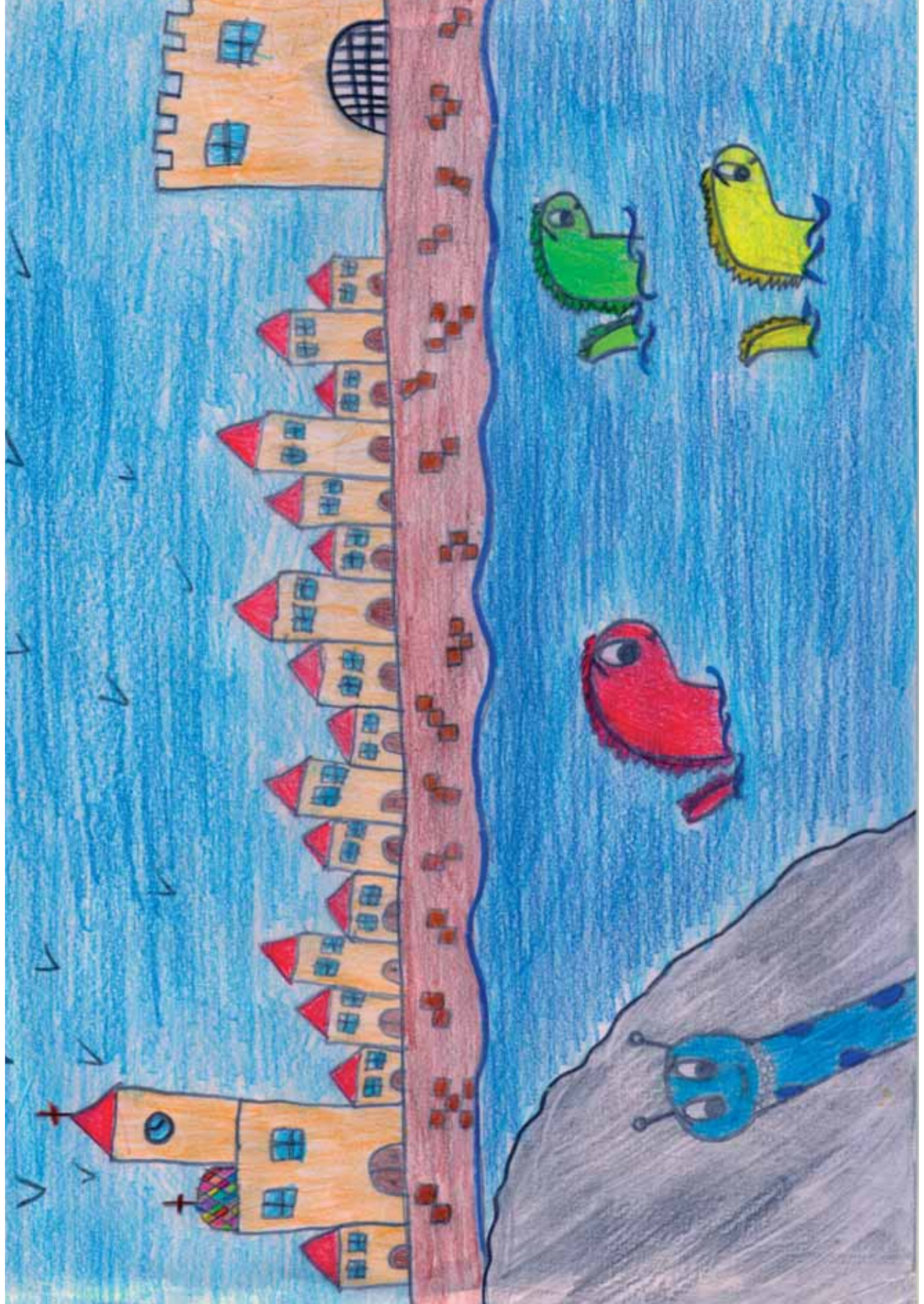

Lo temps passa, i lego
ne passa lo veré
sobretot quan la gent
se comporta bé.
Les bèsties, a poc a poc
han perdut la fel
i són vengudes dolces
més dolces de la mel
al punt que després
de cent i de mil anys
han convencit a tots
ma pròpiu a tots quants
que era arribada l'hora
l'hora del perdó
i de obrir les portes
de cor i de presó.

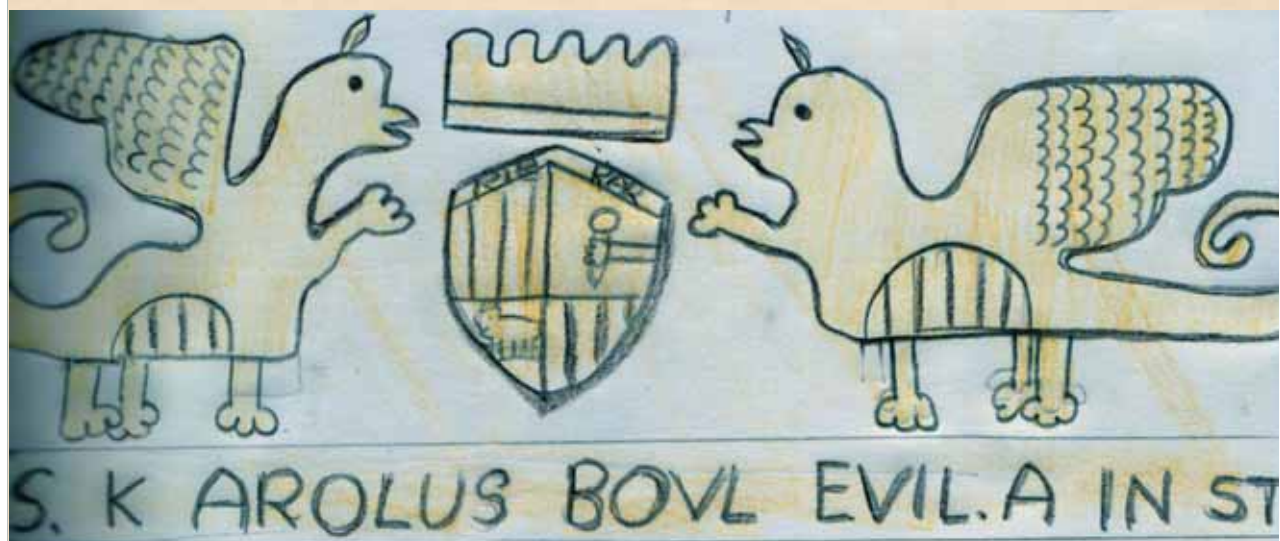

Los dracs, ara pentits
són estats desllibrats
i a custodir l'Alguer
tots quants destinats.

Les torres són restades
unides al bastió
i fins a calqui drac
pintat en un rocó
de una iglésia, de una casa
de una torre també
per posar en guàrdia tots
també lo forister...

Acabat de estampar al mes de setembre 2021
de Universal Book S.r.l
per l'Associació Cultural Edicions de l'Alguer
www.edla.it

